คำบุพบท

นำเสนอเมื่อ : 27 พ.ค. 2551

คำบุพบท เป็นคำที่ใช้หน้าคำนาม คำสรรพนาม หรือคำกริยาสภาวมาลา เพื่อแสดงความสัมพันธ์ของคำและประโยคที่อยู่หลังคำบุพบทว่ามีความเกี่ยวของกับคำหรือประโยคที่อยู่ข้างหน้าอย่างไร เช่น

ลูกชายของนายแดงเรียนหนังสือไม่เก่ง แต่ลูกสาวของนายดำเรียนเก่ง

ครูทำงานเพื่อนักเรียน

เขาเลี้ยงนกเขาสำหรับฟังเสียงขัน

ชนิดของคำบุพบท

คำบุพบทแบ่งเป็น 2 ชนิด

1.คำบุพบทที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างคำต่อคำ เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างคำนามกับคำนาม คำนามกับคำสรรพนาม คำนามกับคำกริยา คำสรรพนามกับคำสรรพนาม คำสรรพนามกับคำกริยาคำกริยากับคำนาม คำกริยากับคำสรรพนาม คำกริยากับคำกริยา เพื่อบอกสถานการณ์ให้ชัดเจนดังต่อไปนี้

- บอกสถานภาพความเป็นเจ้าของ

ฉันซื้อสวน**ของ**นายฉลอง (นามกับนาม)

บ้าน**ของ**เขาใหญ่โตแท้ๆ (นามกับสรรพนาม)

อะไร**ของ**เธออยู่ในถุงนี้ (สรรพนามกับสรรพนาม)

- บอกความเกี่ยวข้อง

เธอต้องการมะม่วง**ใน**จาน (นามกับนาม)

พ่อเห็น**แก่**แม่ (กริยากับนาม)

ฉันไป**กับ**เขา (กริยากับสรรพนาม)

- บอกการให้และบอกความประสงค์

แกงหม้อนี้เป็นของ**สำหรับ**ใส่บาตร (นามกับกริยา)

พ่อให้รางวัล**แก่**ฉัน (นามกับสรรพนาม)

- บอกเวลา

เขามา**ตั้งแต่**เช้า (กริยากับนาม)

เขาอยู่เมืองนอก**เมื่อ**ปีที่แล้ว (นามกับนาม)

- บอกสถานที่

เธอมา**จาก**หัวเมือง (กริยากับนาม)

- บอกความเปรียบเทียบ

เขาหนัก**กว่า**ฉัน (กริยากับนาม)

เขาสูง**กว่า**พ่อ (กริยากับนาม)

2. คำบุพบทที่ไม่มีความสัมพันธ์กับคำอื่นส่วนมากจะอยู่ต้นประโยค ใช้เป็นการทักทาย มักใช้ในคำประพันธ์ เช่น ดูกร ดูก่อน ดูราชาแต่ คำเหล่านี้ใช้นำหน้าคำนามหรือสรรพนาม

ดูกร ท่านพราพมณ์ ท่าจงสาธยายมนต์บูชาพระผู้เป็นเจ้าด้วย

ดูก่อน ภิกษุทั้งหลาย การเจริญวิปัสสนาเป็นการปฏิบัติธรรมของท่าน

ดูรา สหายเอ๋ย ท่านจงทำตามคำที่เราบอกท่านเถิด

ช้าแต่ ท่านทั้งหลาย ข้าพเจ้ายินดีมากที่ท่านมาร่วมงานในวันนี้

ข้อสังเกตการใช้คำบุพบท

1. คำบุพบทต้องนำหน้าคำนาม คำสรรพนาม หรือคำกริยาสภาวมาลา เช่น

เขามุ่งหน้าสู่เรือน

ป้ากินข้าว**ด้วย**มือ

ทุกคนควรซื่อสัตย์**ต่อ**หน้าที่

2. คำบุพบทสามารถละได้ และความหมายยังคงเดิม เช่น

เขาเป็นลูกฉัน (เขาเป็นลูก**ของ**ฉัน)

แม่ให้เงินลูก (แม่ให้เงิน**แก่**ลูก)

ครูคนนี้เชี่ยวชาญภาษาไทยมาก (ครูคนนี้เชี่ยวชาญ**ทาง**ภาษาไทยมาก)

3. ถ้าไม่มีคำนาม หรือคำสรรพนามตามหลัง คำนั้นจะเป็นคำวิเศษณ์ เช่น

เธออยู่ใน พ่อยืนอยู่ริม

เขานั่ง**หน้า** ใครมา**ก่อน**

ฉันอยู่ใกล้แค่นี้เอง

ตำแหน่งของคำบุพบท

ตำแหน่งของคำบุพยท เป็นคำที่ใช้นำหน้าคำอื่นหรือประโยค เพื่อให้รู้ว่าคำหรือประโยคที่อยู่หลังคำบุพบท มีความสัมพันธ์กับคำหรือประโยคข้างหน้า ดังนั้นคำบุพบทจะอยู่หน้าคำต่างๆ ดังนี้

1. นำหน้าคำนาม

เขาเขียนจดหมาย**ด้วย**ปากกา

เขาอยู่ที่บ้านของฉัน

2. นำหน้าคำสรรพนาม

เขาอยู่กับฉันตลอดเวลา

เขาพูด**กับ**ท่านเมื่อคืนนี้แล้ว

3. นำหน้าคำกริยา

เขาเห็น**แก่**กิน

โต๊ะตัวนี้จัด**สำหรับ**อภิปรายคืนนี้

4. นำหน้าคำวิเศษณ์

เขาวิ่งมา**โดย**เร็ว

เธอกล่าว**โดย**ซื่อ

ที่มา http://www.yupparaj.ac.th